

Received: 21 Sep 2021, Revised: 7 Nov 2021

Accepted: 12 Nov 2021

นิพนธ์ต้นฉบับ

ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

แก้วใจ มาลีลัย¹ ปิยะณัฐ์ จันทวารีย์²สาวิตรี สุมาโท³ ศตายุ ผลแก้ว⁴

บทคัดย่อ

สถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ยังคงระบาดอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม 2562 จนถึงปัจจุบัน ยังไม่มีแนวโน้มของจำนวนผู้ติดเชื้อที่ลดลง การวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ณ ช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษา ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 2) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานีจำนวน 340 คน เครื่องมือที่ใช้คือแบบวัดความรู้และแบบสอบถาม หาค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดความรู้ด้วยวิธี KR-20 เท่ากับ 0.90 แบบสอบถามเจตคติและพฤติกรรมหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.89 และ 0.85 ตามลำดับ เก็บข้อมูลแบบออนไลน์ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงร้อยละ 90.29 อายุเฉลี่ย 20.71 ปี (S.D.=1.55) และไม่มีโรคประจำตัว ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับปานกลาง ร้อยละ 95.59 ($\bar{X}$ =0.58, S.D.=0.35) เจตคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับดีร้อยละ 74.12 ($\bar{X}$ =3.61, S.D.=1.23) พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับดีร้อยละ 83.24 ($\bar{X}$ =3.91, S.D.=1.32) พฤติกรรมที่ดีที่นักศึกษาปฏิบัติเป็นประจำคือสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อต้องพบปะผู้คน ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการศึกษาสามารถนำไปใช้ในการส่งเสริมให้นักศึกษามีพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รวมทั้งการส่งเสริมให้ความรู้และเจตคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ล้วนเป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานศึกษา

คำสำคัญ: พฤติกรรมการป้องกันโรค โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นักศึกษา

¹วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

*Corresponding author: kaewjai@scphub.ac.th

*Original Article***Preventive Behavior of Coronavirus Disease 2019 among Students
of Sirindhorn College of Public Health, Ubon Ratchathani**Kaewjai Maleelai¹ Peyanut Juntavaree²Sawitri Sumato³ Satayu Phonkaew⁴**Abstract**

The situation of Coronavirus disease 2019 continues to spread from the end of December 2019 to the present. There is no trend of the number of infected people decreasing. The cross-sectional study aimed to study 1) knowledge attitude and preventive behaviour of Coronavirus disease 2019. 2) Study the relationship between knowledge attitude and preventive behaviour of Coronavirus disease 2019 among students at Sirindhorn College of Public Health students, Ubon Ratchathani. A total of 340 samples were selected from students at Sirindhorn College of Public Health students, Ubon Ratchathani. The tools were knowledge testing and questionnaire. Data collected online. The reliability of knowledge testing by KR - 20 was 0.90. The reliability of attitude and practice by Cronbach's Alpha methods were 0.89 and 0.85, respectively. Collected data online. The data were analysed by descriptive statistics: frequency, percentage, average, standard deviation. The results found that most of the students were female (90.29%) age average of 20.71 years (S.D.=1.55), and had coexisting disease (95.59%). Most of them (74.12%) knew about Coronavirus disease 2019 at a good level ($\bar{X}$ =3.61, S.D.=1.23). The majority (74.12%) had an attitude toward Coronavirus disease 2019 at a good level ($\bar{X}$ =3.61, S.D.=1.23). Most of the students (83.24%) had preventive behaviour Coronavirus disease 2019 at a good level ($\bar{X}$ =3.91, S.D.=1.32). The good preventive behaviour that students regularly practised was wearing a face mask whenever meeting people. Knowledge and attitudes were statistically related to the prevention behaviour of coronavirus disease 2019. The findings can be used to urge students to engage in positive behaviour to prevent Coronavirus disease 2019. To improve accurate understanding and attitudes regarding the disease. This is to help prevent and reduce the spread of Coronavirus disease 2019 in educational institutions.

Keywords: preventive behavior, Coronavirus disease 2019, students

¹Sirindhorn College of Public Health, Ubon Ratchathani, Faculty of Public Health and Allied Health Sciences, Praboromarajchanok Institute

*Corresponding author: kaewjai@scphub.ac.th

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของไวรัสสายพันธุ์ใหม่ โควิด 2019 ในประเทศจีน ตั้งแต่ปลายเดือนธันวาคม 2562 ส่งผลให้มีการระบาดไปทั่วโลก องค์การอนามัยโลก ตั้งชื่อโรคนี้ว่าโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus disease 2019) ซึ่งมีสาเหตุมาจากเชื้อไวรัส Severe Acute Respiratory Syndrome Coronavirus 2 (SARS-CoV-2) จากการระบาดของเชื้อไวรัสนี้ ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อสะสมทั่วโลกและมีผู้เสียชีวิตจำนวนมาก ประเทศไทยพบผู้ติดเชื้อรายแรกในเดือนมกราคม 2563 และมีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบัน¹ การระบาดของโควิด 2019 ในครั้งนี้ ส่งผลกระทบต่อชีวิตของประชากรโลก โดยมีผู้เจ็บป่วยและเสียชีวิตเพิ่มจำนวนขึ้น² การติดต่อของโรคแพร่ผ่านละอองฝอยจากน้ำลายหรือสิ่งคัดหลั่งหลังจากจามเมื่อผู้ติดเชื้อไอหรือจาม อาการเจ็บป่วยมีตั้งแต่เจ็บป่วยเพียงเล็กน้อยถึงปานกลาง และรุนแรงถึงขั้นเสียชีวิต วิธีการป้องกันตนเองและป้องกันผู้อื่นจากการติดเชื้อ ได้แก่ ล้างมือบ่อยๆ ใช้แอลกอฮอล์ล้างมือ และไม่สัมผัสใบหน้า การสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า หลีกเลี่ยงการเข้าไปในที่มีคนหนาแน่น แออัด รักษาระยะห่างจากผู้อื่น หลีกเลี่ยงการสัมผัสตา จมูกและปาก ปิดปาก และจามทุกครั้ง ไอหรือจาม^{3,4,5} ส่งผลให้วิถีการดำเนินชีวิตแบบปกติเปลี่ยนไปจากเดิม เดินทางไปไหนมาไหนต้องพกหน้ากากอนามัยติดตัวตลอดเวลา⁶

จากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในการใช้ชีวิต ใช้มาตรการป้องกันตนเองทั้งการใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยสบู่หรือใช้ เจลล้างมือที่มีส่วนผสมของแอลกอฮอล์ การหลีกเลี่ยงเข้าไปในพื้นที่ที่มีคนหนาแน่น และการรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล^{7,8} รายงานสถานการณ์ผู้ติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สะสมทั่วโลก วันที่ 1 พฤศจิกายน 2565 จำนวน 247,477,981 ราย เสียชีวิตจำนวน 5,015,283 ราย⁹ ขณะที่ประเทศไทยรายงานยอด

ผู้ป่วยสะสมวันที่ 31 ตุลาคม 2565 จำนวน 1,912,024 ราย และเสียชีวิตไปแล้ว 19,205 ราย¹⁰ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภัยคุกคามต่อสุขภาพของประชาชนและส่งผลกระทบอย่างมากต่อการศึกษาและชีวิตของนักศึกษา¹¹ ทำให้นักศึกษามีความกังวลสูงจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019¹² สถาบันการศึกษาหลายแห่งจึงมีมาตรการป้องกันและควบคุมการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี คณะสาธารณสุขศาสตร์และสหเวชศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก กระทรวงสาธารณสุข เป็นหนึ่งในสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่มีมาตรการป้องกัน ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยกำหนดให้นักศึกษาใช้ชีวิตในการเรียนด้วยรูปแบบสุขภาพวิถีใหม่ (new normal) และรักษาระยะห่างระหว่างบุคคล (Social Distancing) ในสถานศึกษา แต่อย่างไรก็ดียังไม่มีการศึกษาถึงความรู้ เจตคติและพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษา ดังนั้นทีมผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาสถานการณ์ดังกล่าว องค์ความรู้จากการวิจัยสามารถนำไปส่งเสริมความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการปฏิบัติตนที่ถูกต้องในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เพื่อเป็นการลดความเสี่ยงในการติดเชื้อของนักศึกษาและลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษา

วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ของนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบภาคตัดขวาง (Cross - Sectional Design) ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนมิถุนายน 2564

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา คือ นักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี การศึกษา 2563 จำนวนทั้งหมด 410 คน ประกอบไปด้วยหลักสูตรต่างๆ ดังนี้ หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชน ชั้นปีที่ 2-4 (ไม่มีนักศึกษาชั้นปีที่ 1) หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุข ชั้นปีที่ 1-3 (ไม่มีนักศึกษาชั้นปีที่ 4) หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเทคนิคเภสัชกรรม ชั้นปีที่ 1-2 และหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ ชั้นปีที่ 1-2

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ประจำปี การศึกษา 2563 จำนวน 340 คน เกณฑ์การคัดเลือก คือนักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่ยินดีเข้าร่วมการวิจัย เกณฑ์การคัดออก คือนักศึกษาที่ขาด หรือหยุดเรียน หรือลาในวันที่ทำการเก็บข้อมูล

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณในฟังก์ชัน AIPE ของโปรแกรม STATA version 10 ได้ขนาดตัวอย่างจำนวน 170 คน ผู้วิจัยคิดค่าความน่าจะเป็นที่จะเกิดความคลาดเคลื่อน (Design Effect) เท่ากับ 2 จะได้ขนาดตัวอย่าง 340 คน สุ่มตัวอย่างตามสัดส่วนชั้นปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ ใช้แบบสอบถามจำนวน 73 ข้อ แบ่งเป็น 4 ส่วน คือ 1) แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล 2) แบบสอบถามพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 3) แบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 4) แบบสอบถาม

เจตคติต่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายละเอียด ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามลักษณะส่วนบุคคล จำนวน 5 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ หลักสูตร ชั้นปี โรคประจำตัว

ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 28 ข้อ ลักษณะคำถามให้ เลือกตอบ ตอบถูกได้ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน แปลผลระดับความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ สูง ปานกลาง และต่ำ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเจตคติต่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 15 ข้อ การให้คะแนนแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง มีข้อคำถามเชิงบวกจำนวน 8 ข้อ และข้อคำถามเชิงลบจำนวน 7 ข้อ แปลผลระดับเจตคติต่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ ดี พอใช้ และควรปรับปรุง

ส่วนที่ 4 แบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 25 ข้อ

แบบสอบถามวัดการปฏิบัติเป็นแบบจัดอันดับคุณภาพ (Rating scale) มี 5 ตัวเลือก ได้แก่ ปฏิบัติเป็นประจำ (ทุกวัน) ปฏิบัติบ่อยครั้ง (5-6 วัน/สัปดาห์) ปฏิบัติเป็นบางครั้ง (3-4วัน/สัปดาห์) นานๆจะปฏิบัติ (1-2 วัน/สัปดาห์) และไม่เคยปฏิบัติเลย แปลผลระดับพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 คือ ดี พอใช้ และควรปรับปรุง

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือในการวิจัยผ่านการวิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) ของแบบสอบถามโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ทดสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยนำไปทดลองใช้กับนำเครื่องมือไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่มีบริบทและคุณสมบัติใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แบบวัดความรู้วิเคราะห์ KR 20 เท่ากับ 0.90 แบบสอบถามเจตคติหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.85 และแบบสอบถามพฤติกรรมกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อ

โคโรนาไวรัส 2019 หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.89

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยต่อผู้อำนวยการวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ขอความร่วมมือนักศึกษาเป็นอาสาสมัครวิจัยและชี้แจงวัตถุประสงค์ของวิจัย เก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤษภาคมถึงมิถุนายน 2564

การวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

การพิทักษ์สิทธิ์กลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยนี้ได้รับการรับรองพิจารณาจริยธรรม การวิจัยในมนุษย์จากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์

วิจัยในมนุษย์ วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี SCPHUB I002/2564 อาสาสมัครวิจัยสามารถถอนตัวจากการเป็นอาสาสมัครเมื่อใดก็ได้โดยไม่มีความผิดต่ออาสาสมัคร ข้อมูลจากการวิจัยถูกเก็บ

รักษาเป็นความลับและทำลายภายในระยะเวลา 1 ปี หลังจากเสร็จสิ้นการวิจัย

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล

นักศึกษาส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 90.29 รองลงมาคือ เพศชาย ร้อยละ 9.71 ส่วนใหญ่อายุ 20 ปี ร้อยละ 28.53 รองลงมา อายุ 21 ปี และ 19 ปี คิดเป็น ร้อยละ 22.94 และ 22.35 ตามลำดับ อายุเฉลี่ย 20.71 ปี (S.D.=1.55) เรียนหลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสาธารณสุขชุมชนร้อยละ 34.71 หลักสูตรสาธารณสุขศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาทันตสาธารณสุขร้อยละ 30.00 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาเทคนิคเภสัชกรรมร้อยละ 20.88 หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงสาขาปฏิบัติการฉุกเฉินการแพทย์ ร้อยละ 14.41 และส่วนใหญ่ไม่มีโรคประจำตัว ร้อยละ 95.59

ส่วนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับปานกลางร้อยละ 72.35 รองลงมาคือระดับดีร้อยละ 27.65 ตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความรู้ คะแนนเฉลี่ย จำนวน ร้อยละเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (n=340)

ระดับความรู้	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	x	S.D.
ดี	20-28	94	27.65	0.83	0.29
ปานกลาง	10-19	246	72.35	0.58	0.35
ไม่ดี	0-9	0	0.00	-	-
mean=17, S.D.=3.91, min=10, max=28					

โดยภาพรวมพบว่านักศึกษาที่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 โดยเฉลี่ยร้อยละ 64.35 จำแนกความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ตาม

รายด้าน พบว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความรู้ด้านสาเหตุของโรคมากที่สุด ร้อยละ 77.18 ตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019	ตอบถูก	
	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ด้านสาเหตุ	262	77.18
ด้านอาการ	229	67.40
ด้านระยะฟักตัว	186	54.71
ด้านการติดต่อ	161	47.41
ด้านการป้องกัน	243	71.54
ด้านการรักษา	231	67.87

ส่วนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X}=3.61$, S.D.=1.23) รองลงมาคือระดับพอใช้ร้อยละ
 ส่วนใหญ่นักศึกษาร้อยละ 74.12 มีเจตคติ 25.88 ตารางที่ 3
 เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับสูง

ตารางที่ 3 ระดับเจตคติ คะแนนเฉลี่ย จำนวน ร้อยละการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (n=340)

ระดับเจตคติ	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	x	S.D.
ดี	3.35-5.00	252	74.12	3.61	1.23
พอใช้	1.67-3.34	88	25.88	3.24	1.24
ควรปรับปรุง	1.00-1.66	0	0.00	-	-
mean=3.50, S.D.=0.50, min=1.98, max=4.69					

ส่วนที่ 4 พฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ($\bar{X}=3.91$, S.D.=1.32) รองลงมาคือ ระดับพอใช้ร้อยละ
 16.76 ตารางที่ 4

นักศึกษาส่วนใหญ่ มีพฤติกรรมการป้องกันโรค
 ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับดีร้อยละ 83.24

ตารางที่ 4 ระดับพฤติกรรม คะแนนเฉลี่ย จำนวน ร้อยละการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (n=340)

ระดับพฤติกรรม	คะแนน	จำนวน	ร้อยละ	x	S.D.
ดี	3.35-5.00	283	83.24	3.91	1.32
พอใช้	1.67-3.34	57	16.76	3.13	1.29
ควรปรับปรุง	1.00-1.66	0	0.00	-	-
mean=3.96, S.D.=0.76, min=1.75, max=4.67					

ความรู้และเจตคติมีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่าง ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ตัวแปร	พฤติกรรมกรการป้องกัน				OR	95% CI OR	P-value
	โรคติดเชื้อไวรัสโคโรน่า 2019						
	พอใช้(%)		ดี(%)				
ความรู้							0.01*
ปานกลาง	116	46.77	132	53.23	1		
ดี	57	46.77	35	38.04	0.53	0.33 to 0.88	
เจตคติ							0.01*
พอใช้	56	63.64	32	36.36	1		
ดี	117	46.43	135	53.57	2.01	1.22 to 3.32	

*sig p-value<0.05

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

(Conclusion and Discussion)

นักศึกษาวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับปานกลาง ส่วนใหญ่มีความรู้ด้านสาเหตุของโรคร้อยละ 77.18 เนื่องจากที่ผ่านมาตั้งแต่พบผู้ติดเชื้อรายแรกภายในประเทศไทยเมื่อเดือนมกราคม 2563 ทำให้นักศึกษาทราบและเข้าใจถึงสาเหตุของโรคมากที่สุด การส่งเสริมให้ความรู้กับนักศึกษาทั้งในห้องเรียน สื่อต่างๆ ล้วนช่วยส่งเสริมองค์ความรู้ด้านต่างๆเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้ นักศึกษาส่วนใหญ่มีเจตคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับดี การที่นักศึกษามีเจตคติเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับดีนั้น เป็นสิ่งที่ส่งผลให้นักศึกษามีพฤติกรรมการป้องกันตนเองที่ดีในการป้องกันการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งพบว่าตลอดปีการศึกษา 2563 นั้นยังไม่มีรายงานนักศึกษาของวิทยาลัยป่วยติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และนักศึกษาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ระดับดี จากการศึกษาพบว่าความรู้และเจตคติของนักศึกษามีความสัมพันธ์ต่อพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัส

โคโรนา 2019 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p<0.05$) อธิบายได้ว่าการที่นักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้นส่งผลต่อการมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนที่ดีต่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อีกทั้งการมีเจตคติที่ดีต่อการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ย่อมส่งผลต่อการปฏิบัติตนในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เช่นกัน

พฤติกรรมในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่นักศึกษปฏิบัติเป็นประจำเพื่อป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มากที่สุด คือสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อต้องพบปะ รองลงมาคือหลีกเลี่ยงการไปในสถานที่ที่อากาศไม่ถ่ายเท เช่น โรงภาพยนตร์ หลีกเลี่ยงการสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ที่มีการไอหรือจาม นอกจากนี้ยังพบว่านักศึกษามีพฤติกรรมในการป้องกันโรคด้านอื่นๆ เช่น เมื่อไอหรือจามใช้แขนเสื้อปิดปาก และปิดจมูก ติดตามข่าวสารสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ทางสื่อต่างๆ เมื่อมีอาการไข้ ไอ หรือมีน้ำมูกไหลหยุดพักอยู่ที่บ้านไม่ออกไปนอกบ้าน และพกแอลกอฮอล์ความเข้มข้นอย่างน้อย 70% สำหรับล้างมือเมื่ออยู่นอกบ้าน เป็นต้น ซึ่งพฤติกรรมที่ดีเหล่านี้ส่งผลให้นักศึกษาของวิทยาลัยส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงในการติดเชื้อโรคติดเชื้อไวรัสโค

โรน้า 2019 แต่ยังมีพฤติกรรมของนักศึกษาบางส่วนที่เสี่ยงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 และเป็นพฤติกรรมที่ปฏิบัติเป็นประจำควรได้รับการแก้ไขหรือควรปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเพื่อป้องกันการติดเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 ได้แก่ นักศึกษาร้อยละ 18.53 ใช้มือขยี้ตาหรือจับหน้า ซึ่งการขยี้ตาหรือจับหน้านี้นั้นล้วนเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการนำเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 เข้าสู่ร่างกายผ่านทางดวงตา ใบหน้าและเข้าสู่จมูกได้ และมีนักศึกษาจำนวนร้อยละ 7.35 ใช้หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าซ้ำหลายวันโดยไม่ได้เปลี่ยน ซึ่งที่ผ่านมาบางช่วงเวลาราคาของหน้ากากอนามัยค่อนข้างมีราคาแพงจึงทำให้นักศึกษาใช้หน้ากากอนามัยซ้ำหลายวัน และอาจไม่ทราบถึงอันตรายจากการใช้หน้ากากอนามัยชนิดใช้แล้วทิ้งแต่กลับนำมาใช้ซ้ำ นอกจากนี้ยังพบว่ามีนักศึกษาร้อยละ 1.76 ไม่เคยมีพฤติกรรมการยืนห่างประมาณ 1-2 เมตรเมื่อต้องพูดคุยกับเพื่อนหรือบุคคลอื่น ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่เสี่ยงต่อการได้รับเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 เพราะระยะการฟุ้งกระจายของเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 อยู่ที่ระยะ 1-2 เมตร ยิ่งอยู่ใกล้ผู้ติดเชื้อมากเท่าไรโอกาสสัมผัสหรือการได้รับเชื้อทางการหายใจย่อมสูงขึ้น

ผลการศึกษาสอดคล้องกับบังกช โมระสกุล และคณะ¹³ ที่ได้ศึกษาความรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์ พบว่าความรู้ของนักศึกษาพยาบาลชั้นปีที่ 1 มีค่าเฉลี่ยอยู่ระดับปานกลางและค่าเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับดี สอดคล้องกับ Elhadi และคณะ¹⁴ ที่ศึกษาความรู้ พฤติกรรมการป้องกันและการรับรู้ความเสี่ยงเกี่ยวกับ COVID-19 ของนักศึกษาวิทยาลัย พบว่าคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมการป้องกันโรค COVID-19 ของนักศึกษาในภาพรวมได้คะแนน 7.42 จากคะแนนเต็ม 8 (SD: 0.95) อีกทั้งสอดคล้องกับสุดา วาหะยี¹⁵

ที่ศึกษาการรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 (โควิด-19) ของวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา พบว่าวัยรุ่นส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 ระดับมาก และสอดคล้องกับ Peng และคณะ¹¹ ที่ศึกษาการวิจัยเชิงสำรวจแบบภาคตัดขวาง ความรู้ เจตคติ และพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับ COVID-19 ของนักศึกษาปริญญาตรีในประเทศจีน พบว่านักศึกษามีเจตคติสูงต่อโรค COVID-19 ในภาพรวมด้วยคะแนน 8.54 ± 1.201 (ช่วงคะแนน 0 ถึง 10) และยังสอดคล้องกับ White และคณะ¹⁶ ศึกษาความรู้ เจตคติและการปฏิบัติต่อการป้องกันการติดเชื้อทางอากาศและละอองฝอยระหว่างการระบาดของโคโรน้าไวรัสของนักศึกษาวิทยาลัยในมหาวิทยาลัยบิสฮา ประเทศซาอุดีอาระเบีย ผลการศึกษาพบว่าความรู้ เจตคติและการปฏิบัติตนของนักศึกษามีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และนักศึกษามีความรู้ที่ดี มีเจตคติที่ดีและมีการปฏิบัติตนที่ดีต่อการป้องกันโคโรน้าไวรัส ผลการศึกษาค้นนี้แตกต่างจากพัสกร งามอาจ และคณะ¹⁷ ที่ศึกษาพฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19: กรณีศึกษานิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร พบว่านิสิตมีพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 อยู่ในระดับดีร้อยละ 50.68 และมีความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19 อยู่ในระดับสูงร้อยละ 59.94

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การส่งเสริมและพัฒนานักศึกษาให้มีความรู้ เจตคติ และมีพฤติกรรมที่ดีในการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 อย่างต่อเนื่อง เป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันและลดการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรน้า 2019 ในสถานศึกษา อีกทั้งช่วยลดพฤติกรรมความเสี่ยงส่วนบุคคล เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยลดการแพร่

ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของชุมชน และประเทศต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษาปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรม การป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ นักศึกษา รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคต่อการ ป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในสถานศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบพระคุณวิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดอุบลราชธานี ที่ให้ทุนอุดหนุนสนับสนุนการทำวิจัยประจำปีงบประมาณ 2564 ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.อารี บุตรสอน วิทยาลัย แพทยศาสตร์และการสาธารณสุข มหาวิทยาลัย อุบลราชธานี ที่ให้ความช่วยเหลือและให้คำแนะนำใน การทำวิจัย และขอขอบคุณอาสาสมัครวิจัยทุกท่าน

เอกสารอ้างอิง

- 1 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. ข้อมูล สำหรับการป้องกันตนเองจากไวรัสโคโรนาสาย พันธุ์ใหม่ 2019 [เข้าถึงเมื่อ 4 กันยายน 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/file/introduction/introduction01.pdf>
- 2 Khasawneh AI, Humeidan AA, Alsulaiman JW, Bloukh S, Ramadan M, Al-Shatanawi TN, Awad HH, et al. Medical Students and COVID-19: Attitudes, and Precautionary Measures. A Descriptive Study from Jordan. Front. Public Health. 8: 253.1-9; 2020.

- 3 World Health Organization. Coronavirus disease (COVID-19) pandemic. 2020.[cited 2021 July 10]. Available from: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019>
- 4 Güner R., Hasanoglu I., Aktas F. COVID-19: Prevention and control measures in community. Turk J Med Sci. 50(SI-1): 571-577; 2020.
- 5 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. คู่มือ การป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 สำหรับประชาชน. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด; 2563.
- 6 กายสิทธิ์ แก้วยาศรี บุญมา สุนทรวรัตน์. แนวทางการดำเนินงานและผลกระทบจากโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส (โควิด-19) จังหวัดเลย. วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน. 7(1):16-34;2563
- 7 อวาทิพย์ แว. COVID-19 กับการเรียนรู้สู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพในวันนี้. วารสารสมาคมวิชาชีพสุขภาพ. 35(1): 24-29; 2563.
- 8 กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข. (2563). New Normal ชีวิตวิถีใหม่. [เข้าถึงเมื่อ 10 กันยายน 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://www.dmh.go.th/news/view.asp?id=2288>.
- 9 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019.[เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://ddcportal.ddc.moph.go.th/porta>

- V/apps/opsdashboard/index.html#20f3466e075e45e5946aa87c96e8ad65
- 10 กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข. โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19). [เข้าถึงเมื่อ 1 พฤศจิกายน 2564]. เข้าถึงได้จาก <https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/>
 - 11 Peng Y, Pei C, Zheng Y, Wang Y, Zhang K, Zheng Z et al. A cross-sectional survey of knowledge, attitude and practice associated with COVID-19 among undergraduate students in China. BMC Public Health. 20: 1292; 2020.
 - 12 อภิญญา อิงอาจ ญัฐพร กาญจนภูมิ พรพรรณ เขยจิตร. ความกังวลในสถานการณ์การแพร่ระบาดของของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของนักศึกษาในระดับปริญญาตรี. วารสารบริหารธุรกิจเทคโนโลยีมหานคร. 17(2): 95-113; 2563.
 - 13 บงกช โมระสกุล, พรศิริ พันธสี. ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันโรคโควิด-19 ของนักศึกษาพยาบาลชั้น ปีที่ 1 วิทยาลัยนานาชาติเซนต์เทเรซา และวิทยาลัยเซนต์หลุยส์. วารสารศูนย์อนามัยที่ 9. 15(37): 179-195; 2564.
 - 14 Elhadi M, Msherghi A, Alsoufi A, Buzreg A, Bouhuwaish A, Khaled A et al. Knowledge, preventive behavior and risk perception regarding COVID-19: a self-reported study on college students. Pan Africa Medical Journal. 35(2): 75.1-10; 2020.
 - 15 สุดา แวหะยี. การรับรู้ความรุนแรงและพฤติกรรมการป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด-19) องวัยรุ่นในเขตตำบลสะเตงนอก อำเภอเมือง จังหวัดยะลา. วารสารวิชาการสาธารณสุขชุมชน. 6(4): 158-168; 2563
 - 16 White, M. S., Omer, D. M., & Mohammad, D. G. N. Knowledge, Attitude and Practice on Prevention of Airborne and Droplet Infections During the Outbreak of Corona Virus among the College Students in University of Bisha, Saudi Arabia. International Journal of Contemporary Research and Review, 11(04): 20773–20776; 2020.
 - 17 พัสกร อิงอาจ, รัชฎาภรณ์ อึ้งเจริญ. พฤติกรรมการป้องกันตนเองจากโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-19: กรณีศึกษานิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์วิทยาเขตเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสกลนคร. วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณสุข. 7(1): 87-102; 2564.